

REPORTATGE

A tres-cents anys de l'11 de Setembre de 1714

El Vallès va viure la Guerra de Successió des de 1705, però d'una forma més intensa i esgotadora a partir de 1711 quan el domini borbònic començava a ser un fet. El decantament generalitzat fou pel bàndol austriacista. El 30 de gener de 1710 el rei Carles III feia estada a Granollers. Els exèrcits d'uns i altres van provocar l'endeutament dels pobles i la ruïna de moltes cases, a part dels morts pels enfrontaments. Amb el nou poder borbònic Granollers es convertia en una "Alcaldia Mayor" sota el control del corregidor.

El Vallès lloc estratègic i de pas

Per la situació entre la Plana de Vic i Barcelona i, alhora en la via de comunicació amb França per Girona, el Vallès va ser considerat un lloc estratègic des del començament de la guerra. Per aquest motiu, el juliol de 1705 els vigatans, partidaris de l'arxiduc, ja s'havien situat al Congost i el dia 29 es produïa l'enfrontament amb la derrota filipista en la que s'ha anomenat "batalla del Congost". Amb el domini austriacista consolidat, la sol·licitud de serveis, els allotjaments militars i el pas d'exèrcits van ser constants. Una de les conseqüències d'aquell trànsit eren els abusos d'uns i altres, el 13 de maig de 1706 un escamot filipista calava foc a l'església de Sant Esteve de Parets i pocs dies després eren els pobles de la Baronia de Montbui que es queixaven dels excessos comesos pels soldats austriacistes.

A partir del gener de 1711, quan l'ofensiva borbònica ja era un fet després de caure Girona, la presència de soldats i de voluntaris a Sant Celoni i a Granollers augmentava. L'octubre de 1712 passaven per Granollers mil cinc-cents homes als quals se'ls va haver de pagar bagatges. Quan els aliats abandonaren la guerra i ja s'havia pres la decisió de la resistència, el Vallès esdevingué per a la Generalitat un territori significatiu per enfortir la seva posició, com s'intentava amb l'expedició del diputat Antoni

Detall del plànol de La Feuille. Amsterdam, 1706 amb el mapa de l'entorn de Barcelona i fortificacions d'algunes localitats

Berenguer i el general Nebot a l'estiu de 1713. Fins a l'agost de 1714 el coronel Ermengol Amill aixecava voluntaris a diferents pobles mentre els soldats borbònics els anaven encalçant fins a refugiar-se al Montseny.

Austriacistes i filipistes

Tot i que, com és sabut, el decantament austriacista no es manifestà de forma generalitzada, el cert és que al Vallès com a Catalunya el suport a l'arxiduc va ser un fet. Tampoc faltaven, però, raons per a aquell seguiment per part de tots els sectors socials. Entre els austriacistes vinculats al Vallès, encara que no hi residien habitualment, van sobresortir Pere de Torrelles i Sentmenat, senyor de la Roca, i Josep Galceran de Pinós i de Rocabertí. Pere de Torrelles tenia el càrrec de Protector del Braç Militar, que era el que representava a tota la noblesa catalana, i fou nomenat Governador de Catalunya el 1705, càrrec que va mantenir fins el final de la guerra. Pel que fa a la família de Josep Galceran de Pinós i Rocabertí disposava del casal dels Tagamanent a Granollers, que encara avui se'n conserva una part. Va ser també dels primers nobles partidaris de la causa austriacista i així es va mantenir fins l'11 de setembre de 1714 quan acompanyava Rafael Casanova amb la bandera de Santa Eulàlia.

Acabada la Guerra de Successió desapareixien les institucions i la legalitat que s'havien anat configurant des del segle XIII